

Den omfattende behandling af tests gør bogen anvendelig som opslagsværk på dette område. Eksempelmaterialet er overvejende af naturgeografisk oprindelse. Det annonceres, at bogen følges op af disketter med statistiske programmer, beregnet til anvendelse med den i Danmark lidet udbredte BBC mikrodatabank.

Bogen repræsenterer en meget omfattende indføring i geografisk anvendt statistik på elementært niveau, og det er måske tvivlsomt om ret mange studieplaner leverer plads til så stor grundighed. Det er måske også tvivlsomt, om en lærebog til anvendelse på et introducerende kursus bør kunne slippe godt fra at anlægge så få generelle filosofiske betragtninger om mål og midler i geostatistikken. Motivering af de studerende og en bredere vurdering og diskussion af statiske metoders anvendelse overlades i høj grad til formidleren.

Kjeld Rasmussen

Gareth Shaw and Dennis Wheeler: *Statistical techniques in geographical analysis*. Wiley, Chichester 1985. XIII, 364 s., fig. 23 cm. GBP 9.95.

Analysen af kausale sammenhænge og regionalisering/klassifikation i geografi involverer som oftest mange variable, men de fleste introducerede lærebøger i anvendt statistik for geografer når aldrig længere end til metoder, der involverer én eller to variable. Denne bog starter med begyndelsesgrundene og når på 334 sider frem til faktoranalyse og tilsvarende relativt avancerede emner. Emnevalget er i øvrigt klassisk. I flæng kan nævnes deskriptiv statistik, sandsynlighedsbegrebet, fordelinger, stikprøvetæori, hypotesetest, simpel korrelations- og regressionsanalyse, multipel regression og korrelation, klassifikation, trend surface analyse og altså faktoranalyse. Det der adskiller bogen fra mange andre er, at forfatterne synes at have bemærket datamaternes eksistens, idet der udgives et parallelt bind, »Introduction to Computing in Geography« af Buckett og Webb, uden af den grund at falde i »manual-grøften«. Bogens eksemplermateriale er hentet fra såvel natur- som kulturgeografi, og det virker forfriskende ægte. Det er lykkedes godt at give en afbalanceret indføring i et meget stort emneområde, uden at mangler og overfladiskhed er blevet iøjnefaldende, og bogen fremstår som et fornuftigt bud på en lærebog til et introducerende universitetskursus, der ikke vil

efterlade de studerende med en frustrerende mangel på indsigt i og redskaber til analyse af »multivariate« problemer.

Kjeld Rasmussen

Horst Aust, Jens Dieter Becker-Platen: *Angewandte Geowissenschaften in Raumplanung und Umweltschutz*.

Enke, Stuttgart 1985. VIII, 136 s., fig. 24 cm. DEM 29.80.

Både geogene og især antropogene belastninger af miljøet behandles ved anvendelse af geovidenskabelige metoder, for herigennem at angive muligheder for at undgå meget omfattende miljøskader. Den geovidenskabelige kortlægning, bl.a. kortlægningen af geologien, jordbunden og grundvandet ligesom anvendelsen af disse kort i miljøplanlægningen, behandles indgående. I bogens anden del gennemgås kortfattet en lang række miljøbelastninger. Ud over de geogene som f.eks. erosion og oversvømmelser behandles f.eks. landbrugets og minedriftens miljøbelastning. Blandt det store antal emner gives også en gennemgang af problemerne med spildevand og andet affald fra både industri og husholdninger. En udmærket samlet fremstilling af anvendt geovidenskab indenfor miljøplanlægning og miljøbeskyttelse.

Bjarne Holm Jakobsen

Janet Watson: *Geology and man: an introduction to applied earth science*.

Allen & Unwin London 1983. VIII, 150 s., ill. 25 cm. Paperback: GBP 6.95. Hardback: GBP 15.-.

Denne bog giver en elementær indføring i anvendt geologi og beslægtede videnskaber. Bogen er inddelt i 9 kapitler, der bl.a. omhandler emner som vandomsætning i naturen, energiresourcer, forekomst af metaller og andre geologiske aflejringer, geologi anvendt i ingeniørmæssig sammenhæng, og samspillet mellem jord, biologi og forurening. Bogen er let læselig med mange figurer og tabeller, og den er især beregnet for studerende, der er i begyndelsen af deres studium.

Henrik Breuning Madsen

Earthquake hydrology (i.e. hydrology) and chemistry. Ed. by Chi-Yu King. (Pure and applied geophysics; vol. 122, 1984/85, no. 2-4.

Birkhäuser. Basel 1985. s. 141-618. ill. 24 cm. CHF 78.-.

Indholdet er 32 artikler om jordskælvsrelaterede hydrologiske og geokemiske studier baseret på eksperimentelle og teoretiske undersøgelser i aktuelle og potentielle jordskælvszoner i U.S.S.R., Japan, Kina og U.S.A. En del af indlæggene præsenteredes ved møder i American Geophysical Union, San Francisco dec. 1983, andre ved the International Geological Congress, Moskva 1984.

Thomas Balstrøm

Groundwater as a geometric agent: proceedings of the 13th Annual Geomorphology Symposium, held at Rensselaer Polytechnic Institute, Sept. 1982/ed. by R.G. LaFleur. - (Binghamton symposia in geomorphology; 13).

Allen & Unwin, Boston 1984. XVI, 390 s., ill. 24 cm. GBP 30.-.

Bogen indeholder indlæg fra d. 13. årlige geomorfologiske symposium afholdt v. Rensselaer Polytechnic Institute, sept. 1982. De enkelte kapitler beskriver som titlen indikerer udviklingen af landformer forårsaget af grundvand med eksempler spændende fra troperne til glacielle områder. Udvikling af karsttopografier beskrives i en stor del af bogen.

Thomas Balstrøm

Ole V. Petersen, Karsten Secher: *Grønland: Mineralien, Geologie, Geschichte*.

Bode, Bochum 1985. 83 s., ill. 28 cm. DEM 29.80.

Der gives en lettilgængelig og smukt illustreret oversigt over forekomsten af mineraler i Grønland. Mineralerne præsenteres hørende til en række både kendte og mindre kendte lokaliteter. Disse er igen ordnede efter deres placering i Grønlands overordnede geologiske ramme. Både ældre og ny viden er samlet, og bogen afsluttes med en ny liste omfattende omkring 500 grønlandske mineraler.

Bjarne Holm Jakobsen

K. J. Gregory: *The nature of physical geography*.

Arnold, London 1985. X, 262 s. 22 cm. GBP 7.95.

Bogen beskriver den kronologiske udvikling i den fysiske geografi fra ca. 1850 til idag med hovedvægten på perioden 1950-1970 og 1970-1980, hvor anvendelsen af informationsteknologi bliver mere og mere

udbredt. Bogen spænder vidt og ender op med mulighederne for udnyttelsen af bl.a. remote sensing som hjælpemiddel ved fremtidige overvågninger af udviklingen i infrastruktur, byudvikling, arealanvendelse etc. En udbredt mangel på illustrationer gør læsningen unødvendig tung og unuanceret, hvilket er synd, fordi bogen i øvrigt er velskrevet. Litteraturoversigten er meget imponerende (34 s.) og bør gennemses af alle med interesse for emnet.

Thomas Balstrøm

Karl K. Turekian: *Die Ozeane*. (Geowissen kompakt, 8).

Enke, Stuttgart 1985. VI, 202 s., ill. 19 cm. DEM 19.80.

Mange aspekter af den oceanografiske grundviden bliver præsenteret på en både koncentreret og lettilgængelig form. Spørgsmål om oceanbassinernes topografi og struktur bliver besvaret, sedimenternes dannelse samt deres transport belyses, ligesom der redegøres for bestemmelsen af oceanbundens alder. Et senere kapitel beskæftiger sig med havvandets kemiske egenskaber samt med geokemiske stofkredsløb i oceanerne. Bogen afsluttes med et tilbageblik på oceanernes historie set i lyset af pladetektonikken og forsøger at besvare spørgsmålet: Hvor kommer vandet egentlig fra?

Bjarne Holm Jakobsen

The Alaskan Beaufort Sea: ecosystems and environments. Ed. by Peter W. Barnes, Donald M. Schell, Erk Reimnitz.

Academic Press, Orlando 1984. XVI, 466 s., ill. 24 cm. USD 39.-.

Denne bog er et produkt af Outer Continental Shelf Environmental Assessment programme. Gennem 21 artikler beskrives og diskuteres miljø og biologi i Beaufort havet nord for Alaska. Bogen kan være af interesse for personer, der arbejder med miljøproblemer og risiko for forurening i arktiske områder.

Henrik Breuning Madsen

Peter Smart and N. Keith Tovey: *Electron microscopy of soils and sediments: examples*.

Clarendon Press, Oxford 1981. VIII, 177 s., ill. 26 cm. GBP 30.-.

Bogen er et opslagsværk, der indeholder en lang række elektronmikroskopbilleder,

som de fremkommer i et scanning transmissionsmikroskop. Disse billeder illustrerer på glimrende vis form og størrelse af sedimentpartikler fra lerpartikler mindre end 2 µ til sandpartikler på 100-200 µ. Specielt interessant forekommer nogle billeder af hvordan de enkelte lerpartikler klumper sammen til aggregater. Bogen er righoldigt udstyret med referencer og der er et godt stikordsregister. Endvidere findes appendix til forklaring af en række specifikke fagtermer. Den vil med fordel kunne benyttes som opslagsværk af alle, der beskæftiger sig med forskellige sider af sedimentologiske problemstillinger.

Morten Pejrup

Albert Sasson: *Biotechnologies: challenges and promises*. (Sextant; 2).

Unesco Paris 1984. 315 s., ill. 18 cm. Pris ikke opl.

Gennem de sidste to årtier har der været en kraftig udvikling inden for bioteknologien, og den er idag anvendt mange steder fx inden for industrien. Dette giver anledning til moralske og etiske diskussioner, der ofte føres på et videnskabeligt løst grundlag. Nærværende bog prøver at løse dette problem ved at give en indføring i bioteknologien på et niveau, så også ikke fagfolk kan få et vist udbytte.

Henrik Breuning Madsen

Environmental effects of offshore oil production: the Buccaneer Gas and Oil Field study. Ed. by Brian S. Middleditch. (Marine science; 14).

Plenum, New York 1981. XVII, 446 s., ill. 26 cm. USD 49.50.

Bogen er en skriftlig præsentation af de foredrag, som blev holdt på symposiet EX-POCHEM 80 i Houston Texas, oktober 1980. Symposiets emne var »Økologiske aspekter i forbindelse med offshore aktiviteter«. De præsenterede indlæg er resultatet af 30 arbejdsgruppers indsats i en periode på 5 år. Følgende emner er omhandlet: Hydrocarboner og svovl i vandfasen, biocider, sedimentologi og geokemi af recente sedimenter, overfladesedimenter og suspenderet sediment, carbonindhold i sedimentet, fordeling af makrobenthos, bakterier i vandfasen, forureningskatastrofer, økosystemmodeller og hydrodynamiske modeller, samt hydrografi og transport og dispersion af kontaminanter. Bogen er forfattet på et højt teknisk niveau og henven-

der sig derfor primært til personer med et detaljeret fagligt kendskab til et eller flere af de behandlede emner.

Morten Pejrup

Thomas Mosimann: *Landschaftsökologische Komplexanalyse*.

Steiner, Stuttgart 1984. 115 s., ill. 23 cm. DEM 24.-.

Denne lille bog giver indledningsvis en teoretisk diskussion af den landskabsøkologiske kompleksanalyse. Begreber og definitioner, som fx geotop og økotop præsenteres, og de metodiske grundprincipper gennemgås. Nødvendigheden af at se på energi- og især stofstrømme i geosystemer understreges stærkt gennem hele bogen.

Efter den teoretiske indføring følger et par afsnit, hvor det mere praktisk betegnede feltarbejde præsenteres. Bogen har en del, kort kommenterede litteraturhenvisninger, og den må nok især siges at henvende sig til den teoretiske interesserede læser, som hovedsageligt ønsker at beskæftige sig med naturgeografiske parametre.

Anette Reenberg

Northern ecology and resource management: memorial essays honouring Don Gil- l./Ed. by Rod Olson, Ross Hastings, Frank Geddes.

University of Alberta Press, Edmonton 1984. XVIII, 438 s., ill. 24 cm. CAD 30.-.

Intentionerne med denne bog er gennem forskellige case studies at øge kendskabet til det nordlige polare og subpolare økosystem således, at dette ikke bliver fuldstændigt spoleret ved fremtidig menneskelig udnyttelse af fx mineraler og energiresourcer i polarområderne.

Bogen indeholder 17 videnskabelige artikler skrevet af forskellige forfattere. Artiklerne kan naturligt inddeles i fire grupper omhandlende ikke biologiske forhold, dyresamfund, plantesamfund og land use.

Henrik Breuning Madsen

Naturel environment and man in tropical mountain ecosystems = Natur und Mensch in Ökosystemen tropischer Hochgebirge. Hrsg. Wilh. Lauer.

Steiner, Stuttgart 1984. 354 s., ill. 30 cm. DEM 185.-.

Natural environment and man in tropical